

Kázání: 254. Barbarem snadno a rychle

Kázání

Obrázek generovala umělá inteligence AI

Barbarem snadno a rychle

1. čtení: Ezechiel 36, 25 – 28

25 Pokropím vás čistou vodou a budete očištěni; očistím vás ode všech vašich nečistot a ode všech vašich hnusných model.

26 A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstraním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa.

27 Vložím vám do nitra svého ducha; učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich.

28 Pak budete sídlit v zemi, kterou jsem dal vašim otcům, budete mým lidem a já vám budu Bohem.

2. čtení: Lukáš 13, 1 – 9

1 Právě tehdy k němu přišli někteří se zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí.

2 On jim na to řekl: „Myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět?”

3 Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete.

4 Nebo myslíte, že oněch osmnáct, na které padla věž v Siloe a zabila je, byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma?

5 Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete.“

6 Potom jim pověděl toto podobenství: „Jeden člověk měl na své vinici fíkovník; přišel si pro jeho ovoce, ale nic na něm nenalezl.

7 Řekl vinaři: „Hle, už po tři léta přicházím pro ovoce z tohoto fíkovníku a nic nenalézám. Vytni jej! Proč má kazit i tu zem?”

8 On mu odpověděl: „Pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím.

9 Snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit.““

Sestry a bratři, možná jste se tenhle týden také dočetli, že jsme dvacátou nejšťastnější zemí na světě ze 140 hodnocených. Loni jsme na tom sice byli ještě o dvě příčky lépe, ale pořád je to celkem skvělý výsledek.

Žebříček štěstí sestavují každoročně odborníci z oblastí psychologie, ekonomie nebo sociologie a to tak, že zjišťují nálady konkrétních lidí v dané zemi.

Možná se někdo z českých respondentů ten den zrovna špatně vyspal nebo mu ujela tramvaj a kvůli němu jsme o zmíněné dvě příčky klesli. Žádná tragédie, pořád jsme na tom, pokud se štěstí týká, o chlup lépe než třeba Německo, USA nebo Británie.

Na druhou stranu před námi jsou třeba i takové Mexiko nebo Izrael, do kterých bychom to možná ani neřekli. Samozřejmě musíme brát takové hodnocení s určitou rezervou, neboť dost záleží na tom, co si kdo jako štěstí představuje.

Uvedení odborníci na to nicméně mají striktní metodiku. Sledují v dané společnosti míru laskavosti, vlídnosti, vzájemné důvěry, empatie, ochoty pomáhat nebo se s druhými rozdělit.

Konkrétně dotazování vypadá tak, že máte třeba odpovědět na otázku, jestli si myslíte, že dostanete zpátky ztracenou peněženku nebo jestli věříte, že vás společnost v případě nouze nenechá na holičkách.

Hodnocení úrovně štěstí v jednotlivých zemích mi tak trochu připomíná známá Ježíšova slova o

posledním soudu (Matouš 25,31-46). Všechny národy budou shromážděny a Syn člověka lidi roztrídí podle toho, jak byli laskaví, empatičtí a ochotní pomáhat druhým v nouzi. Ti po pravici vstoupí do nového věku, ti na levici budou mít smůlu.

Aby nedošlo k mýlce, pravice a levice zde není označením názorových směrů, jak jsme zvyklí z politiky. Stranické preference s posledním soudem nemají nic moc společného. V dnešní době to často vypadá tak, že političtí pravičáci by se na posledním soudu spolehlivě umístili naopak po levici Syna člověka.

Třeba takový Elon Musk, technologický guru a hvězda současného amerického prezidenta, tuhle prohlásil, že „základní slabinou západní civilizace je empatie“. Není se potom co divit, že Trumpova vláda ruší všelijaké podpůrné programy a namísto k obětem je vlídná k predátorům.

Také v našich končinách se najdou lidé, kteří schopnost vcítění se do situace druhých považují za slabost a poklonkování diktátorům nebo zlehčování hrozeb za projev zdravého selského rozumu.

Právě takové lidi má Ježíš na mysli v dnešním čtení z Lukášova evangelia. Kdosi za ním přišel se zprávou, že Pilát nechal v jeruzalémském chrámu zmasakrovat nějaké Galilejce. Nic bližšího o tom nevíme, jedno je ale jisté: římský prefekt Pilát byl surovec a slova jako empatie nebo vlídnost mu nic neříkala.

Zajímavé je, že ti, kdo s touhle děsivou novinou přišli, zřejmě spekulovali, proč to Bůh dopustil. Jak to tak tenkrát bylo a jak to tak bývá často i dneska, hledali vinu ne u Piláta, ale u oněch povražděných. Nepochybně tihle Galilejci museli něco zlého provést, určitě měli na triku nějaké těžké hříchy, a tak jim to Všemohoucí pěkně spočítal, jinak by to přece nedopustil.

Dnes se obvykle Bůh jako původce neštěstí nezmiňuje, ale jinak se lze se stejnou argumentací setkat i v současnosti. Oběť je označována za viníka a viník za oběť.

Příkladů je nespočet: znásilněná si to zavinila sama, zneužití děti se jen snaží očernit ctihodné kněze, samoživitelka si měla s výběrem partnera dát víc práce, Zelenskyj si neměl začínat... Kdepak nějaká empatie, kdepak nějaká snaha vcítit se do toho druhého.

Když totiž svedeme vinu na slabšího, máme pocit, že už mu nemusíme nijak pomáhat, obalamutíme vlastní svědomí a ujistíme sami sebe, že v dané záležitosti nemusíme nic dělat. Asi je to nám lidem tak nějak vrozené. Osvědčený způsob, jak si nepřidělovat starosti a nekomplikovat život.

V poslední době bylo zaznamenáno několik případů násilí, kdy skupina otrlých školáků šikanovala jednoho ze třídy za pobaveného přihlížení ostatních spolužáků. Důvody, které k takovému jednání vedly, zní děsivě: je takový divný, nemá žádné kamarády, má špatné známky, neumí pořádně mluvit a koktá, má chudé rodiče a má na sobě pořád stejné hadry...

Hana Arendtová, filozofka židovského původu, to kdysi vyjádřila přesvědčivě jasně: „Odumírání lidské empatie je jedním z prvních a nejvýmluvnějších příznaků kultury, která se chystá upadnout do barbarství.“

Ježíš v dnešním čtení říká lidem, co spekulovali nad vinou Galilejců za jejich vlastní masakr, něco podobného: „Jestliže se sami nezměníte, dopadnete podobně jako oni Galilejci.“

Změna, kterou Ježíš požaduje, se obvykle v Bibli nazývá pokání. V současné době tomuhle slovu už moc nerozumíme, neznamená ale nic jiného než se zastavit, analyzovat svůj způsob uvažování a počínání, a potom se vydat lepším směrem, osvojit si empatii, laskavost a ochotu pomáhat slabším. K takovému pokání volali své souputníky už starozákonní proroci, vybízel k němu Jan Křtitel a nyní

ho zmiňuje i sám Ježíš.

Pán Bůh po nás nechce, abychom se snad dali na dlouhé půsty, drželi modlitební řetězy, lezli po kolenou nebo utráceli peníze za nějaké pofidérní odpustky. Žádá jen, jak se o tom zmiňuje v dnešním čtení prorok Ezechiél, abychom si nechali vyměnit kamenná srdce za srdce masitá. Srdce, která k lidskému utrpení zůstávají chladně netečná, za srdce, která opravdu bijí, která se dokážou vcítit do postavení těch druhých.

Každá jiná cesta vede do záhuby. Pokud zmizí empatie, stávají se z lidí barbaři a národy následně končí v pekle násilí, nespravedlnosti a zmaru.

Sestry a bratři, dvacáté místo na žebříčku štěstí není vůbec špatný výsledek. Dalo by se říct, že jsme ve srovnání s ostatními zeměmi na špici. Ať je to jak chce, stále si tady v Česku vzájemně víceméně věříme a většinou se snad ještě pořád dokážeme vcítit do těch, kdo se ocitli v nouzi.

Stále ještě se můžeme spolehnout na české zdravotnictví, na někdy sice zdlouhavé ale v zásadě férové soudnictví, na záchranné sítě státních institucí nebo nevládních organizací. Máme se lépe než velká většina zemí světa.

V takové situaci hrozí dvě nebezpečí. To první je, že si na to zvykneme a takříkajíc usneme na vavřínech. Tak trochu se nám to už přihodilo a když k nám do Evropy dorazila krize, najednou jsme zjistili, že nejsme dostatečně připraveni a naše bezpečnost závisí na nespolehlivém partnerovi.

Podobně můžeme být zaskočeni také jako příslušníci církví, které, soustředěné na své obřady a tradice, vedou jen nic neřešící kulturní války.

Druhé nebezpečí vězí v tom, že se necháme naočkovat lidmi, kteří v zájmu vlastního prospěchu zaměňují pravdu za lež, Piláta mají za dobráka od kosti a Galilejce za hříšníky, co si za to můžou sami.

Nejhorší by bylo, kdyby nám tady v Česku vyprchala veškerá empatie, to by potom záhuba v jakékoli podobě na sebe nenechala dlouho čekat. Nebudeme ale malovat čerta na zeď, protože to je to poslední, co v dnešní nejisté době potřebujeme.

Lepší je vzít si ponaučení z dnešního podobenství o neplodném fíkovníku. O tom, jak pán řekl svému zahradníkovi, aby strom vykácel, protože taky nač by tam měl překážet, když z něj nic není. Zahradníkovi bylo ale fíkovníku líto a že prý ať pán kácení o rok odloží, ještě ho okopá a pohnojí a kdo ví, třeba za rok ovoce přinese.

Sestry a bratři, mám pocit, že tady v Evropě a Česku tak trochu připomínáme onen fíkovník. Naštěstí jsme ale dostali čas navíc, abychom napravili a dohonili, co jsme možná zanedbali, čemu jsme nepřikládali důležitost, co nám při tom užívání si štěstí tak nějak uniklo. Díky Bohu za to.

PeČ

SPCH 23. 3. 2025

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Sít víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Sít víry](#)